

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

DR. [REDACTED]

Ügyiratszám: JF-216/7/2011.
Ügyintéző: dr. [REDACTED]
Telefon: 795-2412

Tárgy: Nimfea Természetvédelmi Egyesület (5420 Túrkeve, Erdőszél u. 1.) fellebbezése az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség 14/3047-4/2010. számú végzésével szemben.

Az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség (1016 Budapest, Mészáros u. 58/a.) (továbbiakban: Főfelügyelőség) 14/3047-4/2010. számú végzését a Nimfea Természetvédelmi Egyesület (5420 Túrkeve, Erdőszél u. 1., továbbiakban: Egyesület) fellebbezése alapján felülvizsgáltam.

V É G Z É S

I. A Nimfea Természetvédelmi Egyesület fellebbezését érdemi vizsgálat nélkül elutasítom.

A végzésem a közléssel jogerős és végrehajtható, az ellen közigazgatási úton jogorvoslatnak helye nincs. A végzés bírósági felülvizsgálatát – jogszabálysértésre hivatkozással – a közléstől számított 30 napon belül kérelemmel lehet kérni a Fővárosi Bíróságtól. A kérelmet a Fővárosi Bíróságnak kell címezni, de a Főfelügyelőségen kell benyújtani.

Elrendelem, hogy az ügyfél által tévesen, 3.000,- Ft összegben lerótt illeték visszatérítése érdekében a Főfelügyelőség a jelen végzés közlésével együtt a fellebbezési illetéket tartalmazó beadványt eredetben küldje vissza az ügyfél részére.

II. Egyidejűleg felügyeleti jogkörömben eljárva a Főfelügyelőség 14/3047-4/2010. számú végzését megsemmisítem, a Főfelügyelőséget új eljárás lefolytatására utasítom.

E végzésem ellen önálló jogorvoslatnak helye nincs, az a Főfelügyelőség eljárást lezáró döntése elleni jogorvoslat keretében kifogásolható.

A felügyeleti eljárás során egyéb eljárási költség nem merült fel.

INDOKOLÁS

I.

A Dalerd Zrt.-t (6701 Szeged, Zsótér u. 4/B., továbbiakban: Zrt.) az Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (továbbiakban: Alsó-Tisza-

vidéki Felügyelőség) 39224-1-17/2007. számú határozatával védett természeti értékek veszélyeztetése miatt 29.430.000 Ft. természetvédelmi bírság megfizetésére kötelezte. A Zrt. a bírságot kiszabó határozatot megfellebbezte, melyet a másodfokon eljáró Főfelügyelőség felülvizsgált, és a 14/05800-4/2007. számú másodfokú határozatával az elsőfokú határozatot megsemmisítette és az elsőfokú hatóságot új eljárásra utasította. A Zrt. a Főfelügyelőség határozatával szemben keresetet nyújtott be a Békés Megyei Bírósághoz, amely a keresetet az I.K.23.163/2008/6. számú ítéletével elutasította. A felperes felülvizsgálati kérelmére indult eljárásban a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága 2009. október 20. napján meghozott, Kfv. III.37.014/2009/8. számú ítéletével hatályában fenntartotta a Békés Megyei Bíróság ítéletét.

Időközben jogszabályváltozás miatt az ügyben hatáskörrel és illetékességgel rendelkező elsőfokú hatóság a Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (továbbiakban: Felügyelőség) lett. A Felügyelőség az eljárást az 50973/2010. számon tovább folytatta, és az eljárást az 50973-008/2010. számú végzésével megszüntette, azzal az indokkal, hogy a 39224-1-17/2007. számú bírságot kiszabó határozat a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (továbbiakban: Tvt.) 80. § (3) bekezdésében meghatározott 1 éves jogvesztő határidőn túl került kiszabásra. Az előzőek alátámasztására a Felügyelőség előadta, hogy a jogsértésről való tudomásszerzés időpontja az Egyesületnek az Alsó-Tisza-vidéki Felügyelőséghez tett bejelentése, mely 2006. március 2-án érkezett meg (a helyszíni szemle időpontja: 2006. március 28.), míg a bírsághatározat 2007. szeptember 7-én kelt.

A Felügyelőség végzésével szemben az Egyesület fellebbezést nyújtott be, melyet a Főfelügyelőség a 2010. július 9-én kelt, 14/3047-4/2010. számú végzésével érdemi vizsgálat nélkül elutasított.

A végzés indokolásában előadta, hogy a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (továbbiakban: Ket.) 15. § (5) bekezdése alapján *„Meghatározott ügyekben törvény az ügyfél jogaival ruházhatja fel az érdekvédelmi szervezeteket és azokat a társadalmi szervezeteket, amelyeknek a nyilvántartásba vett tevékenysége valamely alapvető jog védelmére vagy valamilyen közérdek érvényre juttatására irányul.”* A Főfelügyelőség álláspontja szerint a Tvt. a természetvédelmi közigazgatási hatósági eljárásokban a nyilvánosság részvételét annyiban engedi meg, amennyiben lehetőséget biztosít arra, hogy a természeti területek és értékek jogellenes károsítása, veszélyeztetése esetén a természet védelme érdekében a természetvédelmi szervezetek a természetvédelmi hatóságtól – a hatáskörébe tartozó – intézkedés megtételét kérhetik. Ezen eljárásokban azonban a Tvt. – a fentiekén túl – nem állapít meg jogosultságot a társadalmi szervezetek számára, azaz a Ket.-ben meghatározott ügyféli jogállást, így a fellebbezési lehetőséget nem alapozza meg. A Ket. felhívása alapján ezen szervezetek ügyféli jogállásának megalapozásához kifejezett törvényi rendelkezés szükséges, melyet a Tvt. a fenti intézkedés megtételének kérésére, és perindításra vonatkozóan tartalmaz.

A Főfelügyelőség szerint a fentiek alapján megállapítható, hogy az Egyesületet – a Ket., illetve a Tvt. alapján – az ügyféli jogállás jelen természetvédelmi bírság kiszabására, illetve annak megszüntetésére irányuló eljárásban nem illeti meg. Az előzőek miatt az eljáró hatóság a fellebbezést elutasította a Ket.-nek – az eljárás megindulásakor hatályos – 104. § (2) bekezdésének második tagmondatára hivatkozással, mely szerint *„(...) a fellebbezésre nem jogosulttól származó fellebbezést az elbírálásra jogosult szerv érdemi vizsgálat nélkül végzéssel elutasítja.”*

A Főfelügyelőség 14/3047-4/2010. számú végzésével szemben az Egyesület fellebbezést nyújtott be, melyben többek között előadta, hogy álláspontja szerint a Tvt. nem az egyedüli jogalap az ügyféli jog fennállásához és a fellebbezés előterjesztéséhez, hanem tárgyi ügyben a környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény 98. § (1) bekezdése is alkalmazható, mely

alapján a fellebbező ügyféli joga fennáll. Előadta továbbá, hogy álláspontja szerint a Főfelügyelőség nem a fellebbező személyében rejlő okból utasította el a fellebbezést, hanem az alapul fekvő ügyet besorolta természetvédelmi ügyként, amelyre csak a Tvt. alkalmazhatóságát fogadta el.

A Főfelügyelőség a fellebbezés alapján, a hivatkozott végzésének a Ket. 103. §-a alapján történő visszavonását, módosítását nem látta indokoltnak, erre tekintettel a fellebbezést és az ügy iratait a másodfokú eljárás lefolytatása érdekében, a vidékfejlesztési miniszterhez felterjesztette.

II.

A fellebbezést és az ügy hatóságomhoz felterjesztett, illetve a hatóságomnak megküldött iratait megvizsgáltam, azok alapján az ügyben az alábbiakat állapítottam meg:

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXLI. törvény módosításáról szóló 2008. évi CXI. törvény (továbbiakban: Ket. novella) 132. § (1) és (3) bekezdései szerint *„Ez a törvény (...) 2009. október 1-jén lép hatályba”,* illetve *„E törvény rendelkezéseit a hatálybalépését követően indult vagy megismételt eljárásokban kell alkalmazni”.*

A Ket. 12. § (2) bekezdésében szabályozott közigazgatási hatósági ügy fellebbezési szakaszát a Ket. 97. § (2) bekezdés a) pontja, mint eljárást nevesíti, ezért az Egyesületnek a Felügyelőség elsőfokú határozata elleni fellebbezési kérelme tárgyában – a Ket. novella idézett 132. § (3) bekezdése alapján – a Ket. 2009. október 1-je után hatályos rendelkezései alapján kell eljárni, figyelemmel arra, hogy a fellebbezési kérelem benyújtására ezt követően került sor.

A Ket. 95. §-a szerint *„A jogorvoslati eljárásban és a döntés felülvizsgálata során e törvény rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni”.*

A Ket. 22. § (1) bekezdés értelmében *„A hatóság a joghatóságát – ezzel összefüggésben az alkalmazandó jogot –, valamint hatáskörét és illetékességét az eljárás minden szakaszában hivatalból köteles vizsgálni”.*

A Ket. novellával módosított Ket. 100. § (1) bekezdés e) pontja szerint törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában *nincs helye fellebbezésnek, ha az első fokú döntést központi államigazgatási szerv vezetője hozta.*

A környezetvédelmi, természetvédelmi, vízügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 347/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontja úgy rendelkezik, hogy a Főfelügyelőség a vidékfejlesztési miniszter irányítása alatt működő központi hivatal. A központi hivatal a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény (továbbiakban: Jogáll.tv.) 1. § (2) bekezdés g) pontja értelmében központi államigazgatási szervnek minősül, illetve az 5. § (2) bekezdése szerint *„Ha jogszabály a központi államigazgatási szervnek címez hatáskört, azt a szerv vezetője gyakorolja”.*

A hivatkozott, illetve más jogszabályok nem tartalmazzak olyan törvényi vagy kormányrendeleti előírást, amely a Ket. 100. § (1) bekezdés e) pontjának alkalmazása alóli kivételt határozná meg, ezért a Főfelügyelőség tárgyi végzése ellen nincs helye fellebbezésnek, annak felülvizsgálata – a Ket. 100. § (2), illetve 109. § (1) és (3) bekezdéseiből következően – közvetlenül a közigazgatási ügyekben eljáró bíróságtól kérhető.

Tekintettel arra, hogy a Főfelügyelőség az elutasítás tárgyában olyan döntést hozott, amely ellen a fentiek szerint nincs helye fellebbezésnek – vagyis annak elbírálására a Miniszternek nincs hatásköre –, ezért az Egyesület jogorvoslati kérelmét a Ket. 30. § b) pontja alapján érdemi vizsgálat nélkül el kellett utasítanom.

Ugyanakkor a Ket. 115. § (1)-(2) bekezdései szerint *„(1) A felügyeleti szerv jogosult hivatalból megvizsgálni az ügyben eljáró hatóság eljárását, illetve döntését, és ennek alapján a) megteszi a szükséges intézkedést a jogszabálysértő mulasztás felszámolására, b) gyakorolja – ha törvény másként nem rendelkezik – a (2) bekezdésben szabályozott felügyeleti jogkört.*

(2) Ha a hatóság döntése jogszabályt sért, a felügyeleti szerv azt megváltoztatja vagy megsemmisíti. Szükség esetén a felügyeleti szerv a jogszabálysértő döntést végzésben megsemmisíti, és új eljárásra utasítja az ügyben eljárt hatóságot. A döntést közölni kell azzal, akivel a jogszabálysértő döntést közölték”.

A felügyeleti jogkörömben eljárva, az alábbiakat állapítottam meg:

A Ket. 15. § (1) bekezdése szerint *„Ügyfél az a természetes vagy jogi személy, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, akinek jogát vagy jogos érdekét az ügy érinti, akit hatósági ellenőrzés alá vontak, illetve akire nézve a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz”.* Míg az (5) bekezdés alapján *„Meghatározott ügyekben törvény az ügyfél jogaival ruházhatja fel az érdekvédelmi szervezeteket és azokat a társadalmi szervezeteket, amelyeknek a nyilvántartásba vett tevékenysége valamely alapvető jog védelmére vagy valamilyen közérdek érvényre juttatására irányul.”*

A fentiek alapján a Felügyelőség eljárása során ügyfélnek tekintette az Egyesületet, melyet a végzésben foglaltak is alátámasztanak, mely szerint: *„Kérvényezéssel egyidejűleg a Ket. 50. § (1) bekezdése szerint a tényállás tisztázása érdekében – a legfelsőbb bírósági ítélet indokolásában foglalt iránymutatásra figyelemmel – felhívtam a Dalerd Zrt.-t és a Nimfea Természetvédelmi Egyesületet – mint ügyfeleket –, hogy a bírságolási eljárásban a bírságkiszabásra nyitva álló határidő betartására vonatkozóan tegyék meg az ügyféli nyilatkozatukat.”*

A végzés tartalmazza továbbá, hogy *„A Dalerd Zrt. és a Nimfea Természetvédelmi Egyesület a fent hivatkozott felhívásomra határidőben megküldte az ide vonatkozó nyilatkozatát.”* Ezt követően elsőfokú hatóság a végzésében hivatkozott az Egyesület beadványában foglaltakra, mely szerint *„A Nimfea Természetvédelmi Egyesület 2010. február 11-én kelt, felügyelőségünkön 50973-3/2010. számon iktatott ügyféli nyilatkozatának 6. pontjában az alábbiakat adta elő (...).”*

A fentiek szerint a Felügyelőség az Egyesület beadványának figyelembe vételével hozta meg a döntését.

Az előzőekkel összhangban az Egyesület észrevételeit az eljárás során a Felügyelőség befogadta, azokat elbírálta, illetve - a rendelkezésemre álló iratok alapján megállapítható, hogy - eljárása során nem hozott olyan döntést, hogy az Egyesületet nem tekintené ügyfélnek, egyúttal a végzést az Egyesület részére is megküldte.

A Felügyelőség az előzőek szerint az Egyesületet az eljárásban ügyfélnek tekintette, ebből eredően jogosult volt fellebbezés benyújtására, mert a Ket. 98. § (1) bekezdése alapján az *„ügyfél az elsőfokú határozat ellen fellebbezhet (...)”.* A Ket. 98. § (3) bekezdés c.) pontja pedig önálló fellebbezési jogot biztosít az eljárást megszüntető első fokú végzés ellen.

A Főfelügyelőség által hivatkozott, - 2009. október 1-jét megelőzően hatályos - Ket. 104. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „A határidőn túl benyújtott fellebbezést - ha az ügyfél igazolási kérelmet nem terjesztett elő -, továbbá a fellebbezésre nem jogosulttól származó fellebbezést az elbírálásra jogosult szerv érdemi vizsgálat nélkül végzéssel elutasítja”. Tekintettel arra, hogy a fellebbezést érdemi vizsgálat nélkül elutasító döntés meghozatala során észleltem, hogy a tárgyi ügyben a Ket. 2009. október 1-jétől hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni, így a Főfelügyelőség a döntését hatálytalan jogszabályi rendelkezésre alapította, ezért a 14/3047-4/2010. számú végzés súlyosan jogszabálysértő.

Jelzem továbbá, hogy ha a 14/3047-4/2010. számú végzés meghozatala során a Ket. 2009. október 1-jét megelőzően hatályos rendelkezéseit kellett volna alkalmazni, és ennek következtében a Ket. 104. § (2) bekezdésére történő hivatkozás hatálytalansága nem merült volna fel, a Főfelügyelőség a fellebbezést erre hivatkozva, érdemi vizsgálat nélkül, végzéssel ebben az esetben sem utasíthatta volna el, mivel az Egyesület beadványának befogadásával a Felügyelőség az ügyféli jogállás kérdésében már érdemben döntést hozott. Ebből eredően a másodfokú hatóság eljárási alapon ilyen döntést nem hozhat, mert amennyiben az az álláspontja, hogy a fellebbező nem tekinthető ügyfélnek, akkor ezt már csak a Felügyelőség végzésének érdemi vizsgálatának keretében tehetné meg.

A fentiek alapján, a 14/3047-4/2010. számú végzést felügyeleti jogkörömben megsemmisítettem, s ennek nyomán a Főfelügyelőségnek az 50973-008/2010. számú végzés ellen benyújtott fellebbezést érdemben meg kell vizsgálnia.

Hatáskörömet a Ket. 30. § b) pontja, illetve a 116. §-a biztosítja, figyelemmel a Jogáll.tv. 5. § (2) bekezdésére és a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi hatósági és igazgatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 347/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés a) pontjára.

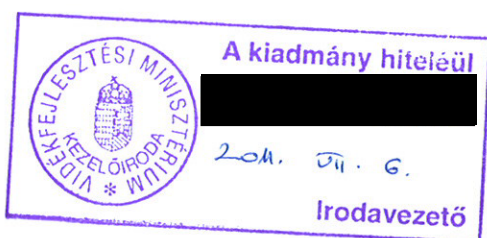
A végzés I. pontja ellen bírósági felülvizsgálatnak van helye a Ket. 98. § (3) b) pontja és 109. § (2) bekezdése, továbbá a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról és az egyes közigazgatási nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról szóló 2005. évi XVII. törvény 3. § (1) bekezdése alapján. A kérelem benyújtásának szabályait a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése tartalmazza. A végzés II. pontja elleni önálló jogorvoslat a Ket. 98. § (2) bekezdése alapján kizárt.

Az Egyesület – a Főfelügyelőség hibás jogorvoslati tájékoztatására visszavezethetően tévesen – fellebbezés címén 3.000,- Ft illetéket rótt le bélyegben. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 94. §-a ezzel kapcsolatban következőket rendel el:

„(1) A (...) tévesen felragasztott (...) illetékbélyeg értékét az ügyfél részére vissza kell téríteni.
(2) A visszatérítés az illetékbélyeg, illetőleg az illetékbélyeggel ellátott irat benyújtása mellett az eljáró hatóság székhelye vagy az ügyfél lakóhelye (székhelye) szerint illetékes állami adóhatóságnál írásban kérhető”.

A hivatkozott előírások alapján rendelkeztem a jogorvoslati kérelmet tartalmazó okirat eredetben történő visszaküldéséről.

Budapest, 2011. május 04.

A végzést kapják:

1. Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség + mellékletek;
- 2-5. Az OKTVF útján
  - mindazok, akik a 14/3047-4/2010. számú végzésről értesültek
6. Irattár